

Sensellarisme que s'organitza.

ALAADDINE AZZOUZI RAHMOUNI Y JOAN LEÓN FERNÁNDEZ :: 29/08/2021

El Sindicat de persones sense llar, les naus ocupades de Badalona i la Casa Cádiz a Barcelona, fa front a l'exclusió des del suport mutu

SENSELLARISME QUE S'ORGANITZA

El Sindicat de persones sense llar, les naus ocupades de Badalona i la Casa Cádiz a Barcelona són espais on gent que s'ha quedat sense habitatge fa front a l'exclusió des del suport mutu

El 2020 va ser l'any més difícil per qui viu al carrer. De les més de 4.700 persones sense llar que la Fundació Arrels calcula que hi ha a Barcelona, un 22 % va començar a viure al carrer durant la pandèmia. Per si no fos prou, 69 persones sense sostre van morir l'últim any a la capital catalana. Tanmateix, l'entrada del 2021 tampoc ha significat cap canvi de tendència i en els primers deu dies d'any van morir de fred dos homes que dormien al ras. L'expert en pobresa i desigualtats Albert Sales assegura que la pandèmia de la COVID-19 "ha posat de manifest" la qüestió del sensellarisme. "Tenir una llar s'ha convertit en una protecció sanitària. Per tant, qui no en té, pateix greus problemes, a banda dels que ja tenia", argumenta.

Com a resposta a la intensificació del sensellarisme s'han consolidat diverses resistències impulsades per persones sense llar i per a persones sense llar. El primer sindicat del col·lectiu, les naus ocupades de Badalona i la Casa Cádiz, a Barcelona, en són exemples paradigmàtics. Aquestes iniciatives tenen una finalitat compartida: fer front a l'exclusió social des de la col·lectivitat.

El sindicat de la gent 'de més avall'

"Amb la pandèmia i l'onada de fred va augmentar la vulnerabilitat de la gent que viu al carrer. És per això que vam decidir organitzar-nos i crear el primer sindicat de persones sense llar", explica Santi González, membre de l'entitat.

Des del Sindicat donen suport a gent com Fawzi, un home de cinquanta-sis anys que viu a un sac de dormir al ras, a la ronda de Sant Pau, just davant del Gimnàs Social. Fawzi va néixer a Blida, una ciutat al sud-est d'Alger (Algèria), i fa més de vint anys que va migrar a Barcelona. Quan va començar la pandèmia va perdre la feina a l'hotel on treballava i, tot i que va poder aguantar un temps amb una prestació econòmica, va acabar al carrer.

"Ara mateix, vull treballar. Només vull tranquil·litat", assegura Fawzi. És normal que busqui tranquil·litat. Només fa dos mesos del matí en què tres joves d'estètica neonazi el van intentar assassinar mentre dormia. Ho recorda així: "Estava dormint com un dia qualsevol i, de sobte, el vigilant del Sant Pau em va avisar que m'estaven ruixant amb benzina. Sort que

ens vam adonar a temps. Tenia tres neonazis davant meu que em volien cremar viu. Duien tatuatges d'evàngel·listes, caçadores *bomber* i botes amb puntera de ferro. Van fugir a correueta”.

El cas recorda l'assassinat de Rosario Endrinal, el 15 de desembre de 2005, al districte de Sarrià-Sant Gervasi, a Barcelona. Aquella nit, Endrinal va ser assassinada per tres joves -pertanyents a famílies adinerades- que van calar foc al caixer on dormia. Tanmateix, la violència contra les persones sense llar no és un fet puntual. Segons la Fundació Arrels, un 40 % de persones sense llar han patit agressions al carrer. “Les persones sense llar ho tenim fotut. La vida al carrer és molt dura. Hi ha pobresa, hi ha racisme, hi ha violència. Vols avançar, però no pots, ets com un cotxe sense rodes”, lamenta Fawzi.

Recollida, neteja i distribució de roba entre les usuàries del Gimnàs Social Sant Pau|ALEJANDRO FLORES

Malgrat tota l'hostilitat que implica el fet de viure al carrer, Fawzi ha trobat un bri d'esperança en la solidaritat associativa. “Hi ha gent que m'ha ajudat més del que faria la meua família”, afirma. Cada dia menja, es dutxa i passa el dia al Gimnàs Social Sant Pau, que s'ha consagrat com tota una institució al barri del Raval i a tota Barcelona gràcies al seu compromís contra les desigualtats durant els darrers vuitanta anys. Des que va començar la pandèmia de la COVID-19 ajuden cada dia 170 persones que dormen als carrers. Precisament en aquest gimnàs va ser on en Fawzi va conèixer a Santi González i van començar a plantar la llavor del que seria el Sindicat de persones sense llar. De mica en mica i amb el boca-orella, s'hi va anar sumant més gent, i en l'acte de presentació del Sindicat, celebrat a la plaça de Sant Jaume de Barcelona al març d'enguany, van aconseguir convocar més de trenta persones. Aquell dia, van llegir un manifest en què reclamaven a l'Ajuntament de Barcelona i a la Generalitat “solucions definitives” per erradicar el sensellarisme.

“A Barcelona hi ha més de 10.000 pisos buits, la solució ja està construïda”, diu Santi González, impulsor del sindicat

En aquest sentit, el militant Santi González assenyala la “manca de voluntat política” com el principal escull perquè tothom tingui una llar on viure. “La nostra lluita és inseparable de la lluita per l'habitatge. A Barcelona hi ha més de 10.000 pisos buits, la solució ja està construïda. Si l'administració no posa de la seva part, ens veurem obligats a fer accions potents”, expressa el militant.

González explica que van interpel·lar directament Ada Colau perquè “volien parlar amb els màxims responsables”. Això no obstant, la batllessa de Barcelona va obviar la petició i va delegar l'assumpte en la tinenta d'alcaldia de Drets Socials, Laura Pérez.

Per la seva part, la tinenta d'alcaldia els va proposar una trobada telemàtica, a la qual no han pogut assistir perquè no tenen dispositius electrònics. Tot i que González admet que “autoorganitzar-se és complicat”, assumeix amb orgull que “el Sindicat de persones sense llar és el sindicat de la gent de més avall”.

A parer de l'investigador Albert Sales, la creació d'un sindicat de persones sense llar és "un avenç molt interessant" i apunta que és important que les persones afectades pel sensellarisme tinguin "una estructura organitzativa i un discurs polític propi", perquè, en cas contrari, diu, "sempre parlaran per ells els acadèmics o les entitats socials".

Les naus de Badalona i la racialització de la pobresa

En paral·lel al naixement del Sindicat de persones sense llar, prop de quatre centenars de persones sense sostre malviuen en diverses naus industrials dels barris del Gorg i Sant Roc, a Badalona. N'hi ha que són supervivents de l'incendi a un dels immobles abandonats el desembre de 2020, que es va saldar amb cinc morts –la cinquena víctima va morir a l'hospital setmanes més tard– i una vintena de ferits.

Unes 400 persones viuen en naus industrials de Badalona, algunes van sobreviure a l'incendi mortal del mes de desembre

El Gorg és zona de contrastos. La desigualtat es fa palesa només amb mirar a banda i banda d'un mateix carrer. Mentre hi ha veïns malvivint amuntegats en barraques de fusta dins d'una nau, d'altres habiten pisos acabats d'edificar amb tota mena de comoditats. Mentre uns es passen el dia recollint ferralla perquè no poden treballar, d'altres no tenen cap impediment administratiu a l'hora de buscar feina.

La major part d'ocupants de les naus industrials són persones migrades provinents de l'Àfrica sud-sahariana. Van arribar a Europa en pastera, rescatats a mar obert o arribant a la costa italiana o de les Canàries. És el cas d'Abdul, de trenta-sis anys, que en fa dos que va establir-se al Gorg. Comparteix sostre amb un centenar de persones que s'agrupen en microcomunitats en funció del país d'origen o per afinitat. El 2003, Abdul va deixar enrere el seu país natal, Guinea Conakry, per buscar-se la vida a Barcelona. "Vaig perdre la feina arran de la crisi de 2008. Vaig haver de vendre la casa i el cotxe. M'he anat buscant la vida com he pogut", reconeix.

Abdul, que és cuiner de professió, té clar que li vol "donar vida" a l'espai: "Vull canviar el sistema. Obrirem un restaurant amb menjar a preu assequible per tothom. També construirem una sala d'oci. Farem un centre cultural. Posarem ordinadors per fer tràmits. I, si tot va bé, portarem psicòlegs per tractar els problemes de salut mental".

Els habitants de la nau tenen tants projectes de futur perquè la diversitat de perfils laborals és esperançadora. Hi ha lampistes, paletes, pescadors, costurers, cuiners, fusters... De fet, gràcies al treball dels ocupants i un grup de voluntaris, l'immoble té ara instal·lació de llum i aigua. "Tenim gent potent, però sense papers no es pot treballar. El que queda és recollir ferralla i vendre-la", lamenta Abdul.

Al seu torn, les entitats Papers per Tothom, Badalona Acull, Sindicat de Llogateres, STOP Mare Mortum i la PAC han signat un comunicat conjunt en què denuncien "la difícil supervivència" de les persones que viuen a les naus del Gorg. Asseguren que "centenars de

persones sense sostre” continuen a l’espera per ser empadronats i critiquen que el consistori de Xavier Garcia Albiol hagi posat pivots metàl·lics “per a evitar l’accés de camions amb contenidors per netejar les naus”. “Aquestes persones reclamen els seus drets, els seus papers, el seu accés en igualtat de condicions al mercat laboral, el seu dret a un habitatge assequible. En definitiva, els mateixos drets que la resta de les persones, només, però tampoc menys”, conclou l’escrit.

Factors com la pobresa, el fet de viure en un infrahabitatge o el racisme institucional marquen la quotidianitat a les naus. L’expert en desigualtats Albert Sales identifica la llei d’estrangeria “com un factor que agreuja l’exclusió social”. “No tenir accés a un permís de treball o de residència genera vulnerabilitat, perquè combina el que és estructural amb el que és individual. Potser et pot salvar una bona xarxa de suport mutu, però no tothom la té. És una condemna a tot un projecte de vida. Així que les coses comencen a anar malament, aquella persona acaba al carrer”, argumenta.

Algunes de les persones que han trobat una llar a Casa Cádiz treballen en el repartiment a domicili|ALEJANDRO FLORES

Un fet que demostra aquesta relació entre migració, pobresa i sensellarisme és la sobrerepresentació de persones extracomunitàries que viuen al carrer. Més del 50 % de les persones allotjades als serveis de l’Ajuntament i de les entitats socials són de nacionalitat no comunitària, segons l’últim informe de la Xarxa d’Atenció a les Persones Sense Llar de Barcelona.

Casa Cádiz, la llar de qui no en té

Tornant a la ciutat de Barcelona, però sense perdre de vista l’exclusió, ja fa més de dos anys que l’Antiga Casa Cádiz, situada a pocs metres de la Sagrada Família, acull un projecte d’okupació impulsat i gestionat per persones sense llar. Els integrants arriben des de tots els racons del món, des de refugiats d’Orient Mitjà que busquen asil fins a barcelonins que han perdut la feina i la casa.

Avui, a Casa Cádiz hi viuen deu persones, però la xifra va variant i n’han arribat a acollir una trentena. Javier Bermúdez, l’únic integrant que queda dels quatre que van engegar el projecte el 2018, detalla la tasca que s’hi duu a terme: “Ajudem la gent que no té on dormir. També cobrim esmorzars i roba. Ens repartim les tasques i no hi ha cap mena de jerarquies. Els veïns han vist com funcionem i ens ajuden. La nostra porta sempre està oberta les 24 hores per a qui ho necessiti”.

A Casa Cádiz hi viuen des de refugiats d’Orient Mitjà que busquen asil fins a barcelonins que han perdut la feina i l’habitatge

La majoria de persones que viuen a Casa Cádiz busquen fer una estada breu per assolir un coixí econòmic i marxar amb diners estalviats per continuar el seu projecte de vida. Per exemple, tres integrants del projecte estan treballant com a repartidors a Glovo. A parer de

Bermúdez, “no és una feina digna”, però admet que “el propòsit és estalviar al màxim”.

L’edifici de Casa Cádiz té dues plantes, i cadascuna correspon a un propietari. La part d’avall pertany a l’Ajuntament de Cadis, governat per Podemos, que va dir des d’un primer moment que no tenia intenció de reclamar-ne el desallotjament. Hi ha un petit rebedor on veiem un calendari amb les feines de la llar, les bicicletes dels riders, prestatges plens de llibres i un ordinador amb què els integrants fan tràmits o es connecten a classes de català i castellà.

La part de dalt, on dormen els residents, és d’una immobiliària amb seu a Madrid. Aquesta planta té una ordre de desnonament pel 3 de maig, una data que pesa com l’espasa de Dàmocles. Bermúdez reconeix que el desallotjament els genera “incertesa”, però es mostra optimista: “Tot i que no sabem què passarà, el projecte s’adaptarà al que succeeixi”.

<https://directa.cat/sensellarisme-que-sorganitza/>

https://www.lahaine.org/mm_ss_est_esp.php/sensellarisme-que-srorganitza